

حجت الاسلام والمسلمین حسین آبراهیمی
نقال فرشتی

چشم و گوش خداوند

یکی از مقام هایی که ما در شیعه برای اهل بیت^ع قائل هستیم، شاهد بر اعمال بودن ایشان است؛ یعنی ما، اهل بیت^ع را یک گروه از کسانی می دانیم که به اعمال مؤمنان، شهادت می دهند. درمورد امام رضا^ع نیز همین قضیه صادق است که در اذن دخول زیارت حضرت می گوئیم: «یَرْؤُنْ مَقَامَی، وَیَسْمَعُونْ کَلَامَی، وَیَرُدُّوْنَ سَلَامَی، جَايَگاه مَرَامِی یَبینند، سَخَن مَرَامِی شَنوند و سَلام مَرَا پَاسخ می دهند».

به طورکلی زیارت بدون اعتقاد به این امر بی معناست که بعضی اهل دل با گوش جان، باسَخ سلام حضرت رامی شنوند ودر حکایات های عجیبی، بعضی زائران عنایات عجیبی از حضرت درباره عاشقان این درگاه دیده اند.

ابن شهرآشوب از موسی بن سیار روایت کرده است: «من با حضرت امام رضا^ع بودم و با آن حضرت به شهر توس نزدیک شده بودیم که صدای شیون و فغانی شنیدیم، دربی آن صدا رفتیم. ناگاه به جنازه ای برخوردیم، چون نگاهم به جنازه افتاد، دیدم آقایم پا از رکاب خالی کرد و از اسب پیاده شد و نزدیک جنازه رفت و او را بلند کرد، پس خود را به آن جنازه چسبانید، آن گونه که بره نوزاد، خود را به مادر می چسباند. آن گاه رو به من کرد و فرمود: ای موسی بن سیار! هرکه مشایعت کند جنازه دوستی از دوستان ما را، از گناهان خود بیرون می شود، مانند روزی که از مادر متولد شده است که هیچ گناهی بر او نیست».

چون جنازه را نزدیک قبر بر زمین نهادند، آقای خود امام رضا^ع را دیدم که به طرف میت رفت و مردم را کنار زد تا خود را به جنازه رسانید، پس دست خود را به سینه او نهاد و فرمود: «ای فلان بن فلان، بشارت باد تو را به بهشت! بعد از این ساعت، دیگر وحشت و ترسی برای تو نیست».

من گفتم: «فدای تو شوم، آیا این میت را می شناسی و حال آنکه به خدا سوگند این سرزمین را تا به حال ندیده و نیامده بودید!».

امام فرمود: «ای موسی! آیا می دانی که اعمال شیعیان ما در هر صبح و شام بر ما امامان عرضه می شود؟ پس اگر تقصیری در اعمال شخصی دیدیم، از خدایم خواهیم که او را عفو کند و اگر کار خوب از او دیدیم، از خدا برای او پاداش نیکو درخواست می کنیم». (منتهی الآمال، ص ۹۱۰).

اکنون حال ما، حال همان شیعه و محبی است که آرزوی دیدار امام را دارد و مانعی بر سر راه این وصال وجود دارد که محروم از این فیض عظیم شده است. اما امام رئوف^ع بر احوال و اعمال ما آگاه است و برپایه متون متقن دینی، حیات و ممات برای امام^ع معنا ندارد و نیز ابراز محبت او و برخورد او با همه مجبان یکسان است، پس باید خطاب به او عرض کنیم: «ای آقا و مولای من! حال که توفیق دیدارت را نداشته ام، از تو می خواهم که لطف ملکوتی ات را شامل حالم سازی و آنجا که دستم از زمین و آسمان کوتاه است، به دادم رسی و مانند آنچه با این محب انجام دادی، نوید آرامش و آسایش ابدی و بهشت خلد را به من بدهی!» ای کاش وقتی اعمال ما به حضور امام عرضه می شود، موجب ناراحتی او نشود و بتوانیم با اعمالمان، موجب شادی اهل بیت^ع باشیم.

خبر

رونمایی از سامانه جامع مساجد کشور (سجم)

سامانه جامع مساجد کشور (سجم)، با هدف اشراف اطلاعاتی جامع درباره کل مساجد هم زمان با برگزاری بیست وششمین گردهمایی نمایندگان ولی فقیه و ائمه جمعه و با حضور رئیس جمهور رونمایی شد. این سامانه را که امکان ارتباط دسوپه با ائمه جماعت مساجد و ایجاد دسترسی های تخصصی برای نهاده‌ها و دستگاه‌های پشتیبان مساجد را داراست، قراقرگ ملی مسجد، طراحی و راه اندازی کرده است.

نصف شدن قیمت فیش عمره با لغو پروازها

قیمت فیش عمره که در روزهای گذشته با پهای بیش از ۴۵میلیون تومان واگذار می شد، به حدود ۲۵میلیون تومان رسیده است. حسین حاتمى، یکی از مدیران دفاتر زیارتی، می‌گوید: «بازار خرید فیش عمره از رونق افتاده است... این درحالی است که قبل از لغو اعزام‌ها، بسیاری منتظر بودند با اِزسِرگیری این سفرها، فیش خود راگران تر هم واگذار کنند. از سال ۹۰ تاکنون فیش عمره به‌صورت رسمی عرضه نشده است. باتوجه به اینکه شرط تشرّف به عمره، داشتن فیش دارای اولویت است، بازار خریدوفروش فیش عمره پس از برقراری رابطه با عربستان داغ شد. اما اکنون که عربستان و ایران زمان دقیقی برای اِزسِرگیری عمره اعلام نکرده‌اند، دیگر بیشتر دارندگان فیش عمره، «فروشنده» شده‌اند، تاجایی‌که حتی برخی زائران می‌گویند (دیگر با این وضع و قیمت، عمره نمی‌رویم». خرید فیش عمره به‌منزله اعزام نیست و زائران باید هزینه سفر را هم به‌طور جداگانه بپردازند که این رقم، بالغ بر ۴۴ میلیون تومان است.

بردار و بخوان

۳۶۵روز در صحبت قرآن

یکی از الطاف خداوند و فیضی که به بندگان خوب خدا تعلق می‌گیرد، ختم قرآن کریم با تعمق و تفکر است. خیلی از ما، بسیاری از سوره‌های قرآن و آیات روشن کتاب هدایت بشر را خوانده و توانسته‌ایم قرآن را در دوره‌های مختلف زندگی ختم کنیم، اما آیا تا به حال این تجربه را داشته‌اید که برای هر روز از یک سال خود، برشی از این کتاب مقدس را با دقت متفاوتی بخوانید و به آن فکر کنید؟ کتابی که امروز به شما معرفی می‌کنیم، نوشته حسین الهی قمشه‌ای است و انتشارات سخن منتشر کرده است. در این کتاب، ۳۶۵قطعه کوتاه و بلند براساس آیه یا آیاتی از قرآن کریم آمده است که برای بهره بردن از نکات ارزنده این کتاب مقدس، در هر روز از سال درنظر گرفته شده است. اگر با رویکرد استاد الهی قمشه‌ای و طرز نگاه وی در پرداخت به مسائل آشنا باشید، می‌دانید که با چه نکات لطیف و بدیعی روبه‌رو خواهید شد. در این اثر از نظرگاه ادبی، زیبایی شناسی، اخلاقی، اجتماعی و عرفانی به قرآن نگاه شده است و بر عشق انسان به پروردگار عالم و پیوند عمیق میان آن‌ها، تأکید می‌کند، رابطه‌ای که نه تنها می تواند معنای زندگی را برای فرد فرد جامعه تغییر دهد، بلکه به رشد و بالندگی شخصی افراد نیز منجر می شود.

اثر یادشده با زبانی ساده و روان، برای آشنایی جوانان با تعالیم قرآن کریم تهیه شده است و تصویری همه جانبه و کامل از این کتاب مقدس را برای مخاطبان مهیا می‌کند. دکتر الهی قمشه‌ای در مقدمه کتاب این چنین نوشته است: «بهترین نصیحت دنیا این است که زندگی‌تان را به عشق بفروشید، نه به مال دنیا و چهار روز آسایش و جاه و مقام، او در جمله دیگری گفته است: «همه صفات بد ما به خاطر این است که حضور خداوند را در اطرافمان حس نمی‌کنیم و به طورکلی فراموش کرده‌ایم که او هست». خواندن این کتاب را به تمام افرادی که دوست دارند از منظری عارفانه، زندگی یک سال خود را با مفاهیم قرآن کریم بیامیزند، توصیه می‌کنیم.

میان بری برای شبیه شدن به امام رضا^ع

خوش اخلاقی راه نفوذ به قلب هاست

آمنه مستقیمی! این روزها که همه ما به کمک فضای مجازی و شبکه های اجتماعی با کانال ها و گروه های روان شناسی سروکار داریم و گاه مشتری پروپاقرص آن ها هستیم و نسخه های تجویزی شان را عملی می کنیم، باید دیده و خوانده باشیم که از نشانه های علاقه مندی و محبت به کسی، تلاش برای شبیه شدن به او در فکر گفتار و رفتار است. ما که مدعی عشق و محبت به اهل بیت^ع، به ویژه امام رضا جاتمان هستیم، با عمل به همین تک نسخه هم که شده است، باید عشقمان را در عمل و شبیه شدن به امام رئوف^ع ثابت کنیم. از راه های این اثبات، دانستن توصیه های ایشان و عمل به آن هاست.

سوغات خوش اخلاقی

خوش اخلاقی دارای آثار مثبت بسیار در زندگی دنیایی آدمی است. حسن خلق، جایگزین شرافت قومی و خانوادگی می شود و به افراد، اعتبار اجتماعی می بخشد. پیوند های دوستی را محکم و پایدار می کند و باعث آبادی سرزمین ها و طول عمر می شود. علاوه بر این به افزایش و وسعت روزی می انجامد. امام علی^ع در این باره می فرمایند: «گنجینه های روزی در نرم خوبی و گشاده رویی است». علاوه بر این، اخلاق خوش، نظام خانوادگی را اصلاح و انسان را محبوب دیگران می کند. همچنین با نرم خوبی، مشکلات و سختی های زندگی برای انسان هموار می شود. اخلاق و به قول معروف روی خوش داشتن فقط در دنیا برای ما خیر و فایده ندارد، بلکه در آخرت هم گره های بسیاری از ما باز می کند. رسیدن به مقام ها و مراتب بالا حتی با عبادات ضعیف، آسان شدن حساب و کتاب قیامت، آموزش گناهان، ذوب شدن لغزش ها، جواز ورود به بهشت، رسیدن به مراتب متعالی و... از آثاری است که روایات برای خوش اخلاقی در آخرت بیان کرده اند. این نشان می دهد برای حضور در بهشتی که پروردگار وعده داده است، به کارهای خارق العاده و طاقت فرسا نیاز نیست، بلکه با صفاتی مثل خوش اخلاقی، بهشت جایگاه ما می شود.

عاقبت بداخلاقی

در مقابل این آثار و برکات، باید بدانیم بد خلقی و بداخلاقی هم عواقب بدی دارد. داستان سعد بن معاذ، از یاران باوفای پیامبر^ص که حضرت از وی تجلیل کردند و برایش احترام بسیار قائل بودند، این عواقب را به خوبی بیان می کند. وقتی مادر سعد، پیامبر^ص را در مراسم تدفین او دید، گفت: «پسرم، بهشت بر تو گوارا باد!»، رسول خدا^ص فرمودند: «این گونه قضاوت مکن؛ زیرا سعد اکنون گرفتار فشا قربر است». یاران پیامبر^ص با تعجب پرسیدند: «با این همه احترام و تجلیل شما، چرا او دچار فشار قبر است؟». حضرت رسول^ص پاسخ دادند: «او در رفتار با خانواده، مختصر تندی داشته است».

حجت الاسلام والمسلمین حبیب...! فرزند درباره تأثیر خوش اخلاقی بر پذیرش اعمال بیان می کند: از پیامبر^ص پرسیدند: «یا رسول...! خانمی هست که هر شب تا صبح عبادت می کند، روزها هم همیشه روزه می گیرد. اما اشکالش این است که در خانه بداخلاق است و همسایه هایش را آزار می دهد». حضرت^ص فرمودند: «هیچ خبری در او نیست». یعنی یک سر سوزن هم در این خانم، خیر و خوبی نیست. در مقابل سؤال کردند: «اما... خانمی هست که فقط واجباتش را انجام می دهد و شهرداری می کند و خوش اخلاق است. این خانم چگونه است؟». پیامبر^ص فرمودند: «او اهل بهشت است».

این کارشناس مذهبی تأکید می کند: این یعنی اخلاق، خیلی مهم است؛ آن قدر مهم که در روایات می‌گویند خدا توبه آدم بداخلاق را قبول نمی‌کند. پرسیدند: «یا رسول...! چرا خدا توبه بداخلاق را قبول نمی‌کند؟». حضرت فرمودند: «اگر استغفرا... بگویی و بعد دوباره در گناه بیفتی، چه فایده دارد؟». فرد بداخلاق وقتی عصبانی می‌شود، می‌گوید استغفرا... و بعد از چند لحظه دوباره عصبانی می‌شود. این یعنی عبادتی که سازندگی نداشته باشد، آتش نفس را شعله ور می‌کند. معمولاً ریاضت کش ها خیلی تند هستند. سبروسلوك این است كه نفس و منیت را زیر پا له كنیم.

به اسم خوش خلقی، چاپلوسی نکنیم

متأسفانه، بعضی به دلیل نداشتن شناخت و آگاهی لازم، حسن خلق و رفتار نیکو را با تملق و چاپلوسی اشتباه می‌گیرند و بناحق صاحبان زر و زور را ستایش و مقابل آن ها کرنش و کوچکی می‌کنند و پایمال کردن شخصیت و ارزش والای انسانی خود را حسن خلق و مدارا با مردم می‌نامند. این ها وقتی به افراد عادی و تهیدست می‌رسند، گشاده رویی و نرم خوبی را فراموش می‌کنند و حتی چهره‌ای عبوس و خشن به خود می‌گیرند. این صفت ناپسند نه تنها یک ارزش نیست، بلکه گناهی بزرگ است و باعث خشم خدای می‌شود. رسول خدا^ص در این باره می‌فرمایند: «هرگاه شخص فاجری ستایش شود، عرش الهی می‌لرزد و خداوند خشمگین می‌شود».

برپایه آنچه گفتیم، خوش اخلاقی که متأسفانه این روزها کم‌رنگ شده است و آن طور که باید بر رفتار ما حاکم نیست، یکی از شاهراه های خوشبختی دنیا و آخرت و شاه‌کلید نفوذ در قلب هاست. اگر همین یک کلید را در دست بگیریم، چه بسیار مشکلاتی که رنگ می‌بازد! چه بسیار پرونده های قضایی که از اساس تشکیل نمی‌شود و چه میزان بنیان های خانوادگی که مستحکم می‌شود! بی دلیل نیست که از خوش اخلاقی به نیمی از دین تعبیر شده است و عالم آل رسول^ص هم به زیبایی و ظرافت در آموزه های خود به موضوع اخلاق، توجه کرده‌اند.

چهارشنبه های امام رضایی که از دور نزدیک دل را روانه آستان مقدس ایشان می‌کنیم، بهترین فرصت برای رو آوردن به آموزه های رضوی و تلاش برای شبیه شدن به حضرت ثامن الحجج^ع است، مثل توصیه ایشان به خوش اخلاقی یا همان حسن خلق. امام رضا^ع درباره اخلاق نیکو می فرمایند: «بهترین مردم از نظر ایمان، خوش خوترین و مهربان ترین آن ها با خانواده اش است و من مهربان ترین شما با خانواده ام هستم». (عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۳۸).

اما اینکه حسن خلق چیست و چطور جلوه گر می‌شود، موضوعی مهم است که آموزه های دینی به خوبی آن را توضیح داده‌اند. اسلام و قرآن پیوسته پیروان خود را به نرم خوبی و ملایمت در رفتار با دیگران دعوت می‌کنند و آنان را از درشتی و تند خوبی پرهیز می‌دهند. اخلاق به اندازه‌ای در اسلام اهمیت دارد که قرآن کریم در وصف پیامبر خاتم^ص می فرماید: «ای پیامبر! تو صاحب خلق عظیم (اخلاق پسندیده و آراسته) هستی».

حسن خلق

به تصریح آموزه های دینی، حسن خلق و اخلاق خوش، از صفاتی است که در معاشرت های اجتماعی باعث نفوذ محبت می‌شود و در تأثیر سخن اثری شگفت انگیز دارد؛ به همین دلیل، خداوند در انتخاب پیامبران، افراد مهربان و نرمخو را برگزیده است تا با مدارا، اخلاق نیکو و گشاده رویی، مردم را جذب و هدایت کند؛ چنان که قرآن کریم به پیامبر^ص می فرماید: «اگر تند خو و سخت دل می‌بودی، از گرد تو پراکنده می‌شدند». مهربانی و رأفت انبیا و اولیای الهی به حدی بود که حتی دشمنانشان را جذب و در محبت خود ذوب می‌کردند.

صیاد محبت

اهل بیت^ع نیز در سخنان خود بارها و به شیوه های مختلف به خوش اخلاقی توصیه کرده و آثار و برکات آن را بیان کرده‌اند. امیرالمؤمنین^ع در این باره فرموده‌اند: «خوش رویی، صیاد محبت است و عیب ها را مدفون و مخفی می‌کند و هیچ چیز همچون خوش خلقی، موجب نزدیکی انسان ها به یکدیگر نمی‌شود» و از رسول خدا^ص است که فرمودند: «هیچ چیز روز قیامت در میزان اعمال، سنگین تر از خوش خلقی نیست». امام باقر^ع هم برای خوش اخلاقی، تعبیری زیبا دارند که کمک می‌کند بهتر اهمیت آن را درک کنیم: «اگر مدارا کردن، مخلوقی می‌بود که دیده می‌شد، خداوند چیزی بهتر از آن خلق نمی‌کرد و اگر ناساگاری مخلوقی بود که دیده می‌شد، خداوند چیزی زشت تر از آن نمی‌آفرید. بنده نزد خداوند به وسیله اخلاق نیکو به درجه روز دار و شب زنده دار می‌رسد».

اخلاق به تعبیر امام رئوف^ع

امام رضا^ع که عالم و آدم، ایشان را به رأفت و مهربانی می‌شناسند، نیز اوج اخلاق چه فردی و چه خانوادگی و اجتماعی را در سبک زندگی خود اجرا کرده‌اند. ابراهیم بن عباس، شاعر و نویسنده ای که مدتی در رکاب حضرت بود، در وصف اخلاق بی نظیر امام مهربانی ها می‌گوید: «هرگز ندیدم امام رضا^ع با کلامی در گفتارشان به کسی جفا یا درشتی کنند. هیچ گاه ندیدم سخن فردی را قطع کنند. صبر می‌کردند تا سخن طرف مقابل، تمام شود و سپس اگر لازم می‌دیدند، سخن می‌گفتند. ندیدم شخصی از ایشان کاری یا مبلغی بخواهد و در توانشان باشد و آن خواسته را رد کنند. هرگز نزد کسی پای خود را دراز نمی‌کردند و در برابر هم نشینان، تکیه نمی‌دادند. هرگز ندیدم به یکی از خدمتکاران و کارگزاران خود، بد بگویند و دشنام دهند یا اینکه در پیش چشم فردی، آب دهان بیندازند. هرگز ندیدم در خندیدن، قهقهه بزنند، بلکه خنده شان در حد تبسم بود و چون خلوت می‌شد و سفره غذا برای امام پهن می‌شد، همه غلامان و خدمتکاران حتی دربان و مهتر را بر سر سفره می‌خواندند».

حدود خوش اخلاقی

بنا بر تصریح قرآن کریم، مسلمانان باید در برابر عموم امت، مهربان و دلسوز باشند و با آن ها خوش رفتاری کنند، به کمکشان بشتابند در غم و شادی مردم سهیم باشند و با چهره ای متبسم و مؤدب و خوش رو با آنان روبه رو شوند و از این راه، سبب ترویج حسن خلق و پیوند با مردم شوند.